

vergadering **C265 – OND27**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 4 juli 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het verbod op ‘homoseksuele propaganda’ in Rusland - 1948 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de middelenbesteding in het onderwijs - 1927 (2012-2013)	6
Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brussee tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de voordrachten van de vereniging Pro Vita in scholen en jeugdverenigingen - 2022 (2012-2013)	9
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de instroom van het aantal studenten in de studierichting tandheelkunde - 1909 (2012-2013)	12
Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de huidige invulling van de taskforce Brussels Onderwijs - 1957 (2012-2013)	15
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toekomst van het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs - 2023 (2012-2013)	21
Vraag om uitleg van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de beleidsmaatregelen met betrekking tot de Vlaamse topsportscholen - 2033 (2012-2013)	23
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de verplichte functionerings- en evaluatiegesprekken voor onderwijspersoneel - 2042 (2012-2013)	25

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert**Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het verbod op 'homoseksuele propaganda' in Rusland - 1948 (2012-2013)**

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Voorzitter, minister, geachte leden, mijn vraag gaat over de verschrikkelijke situatie en de richting die Rusland uitgaat met betrekking tot het verbod op 'homoseksuele propaganda'.

Minister, op 31 januari jongstleden ondervroeg ik u over het in het Russische parlement hangende wetsvoorstel dat een verbod op homoseksuele propaganda bij jongeren wilde installeren. Toen stelde u in uw antwoord dat het wetsvoorstel uiteindelijk niet werd goedgekeurd, maar dat het was uitgesteld. U voegde eraan toe dat we toch moesten opletten, omdat er nog andere gelijkaardige wetsvoorstellen hangende waren.

Helaas is het intussen zover gekomen. Het Russische parlement heeft twee omstreden wetten goedgekeurd. De ene wet verbiedt 'homoseksuele propaganda' ten overstaan van minderjarigen. De andere wet bestraft 'het beledigen van religieuze gevoelens'.

De wet op de homopropaganda was al goedgekeurd in eerste lezing, en is nu definitief aanvaard. Er waren geen tegenstemmen en slechts één onthouding. Na de eerste lezing was er heel veel kritiek gekomen, en die heeft geleid tot talloze amendementen en een naamsverandering: de term 'homoseksueel' werd vervangen door de term 'niet-traditionele seksuele relaties'. Dat is slechts een camouflage van de ware bedoeling van de wet, die internationaal op heel wat protest kon rekenen.

Uit de bespreking in de Doema, het Russische parlement, is duidelijk gebleken dat het voorwerp van de wet nog steeds hetzelfde is gebleven. Dat bleek uit de toelichting door een van de indieners. Zij stelde dat met 'traditionele seksuele relaties' wel degelijk relaties tussen een man en een vrouw worden bedoeld. De verontruste ziel was bovendien van oordeel dat die relaties bescherming door de regering nodig hebben. Dat is zeer opmerkelijk, aangezien algemeen wordt aangenomen dat amper een dikke 5 procent van de mensen homoseksueel zijn.

De wet bepaalt straffen van 100 euro tot 23.500 euro voor Russische staatsburgers en 2500 euro voor buitenlanders. Voor organisaties en bedrijven kan de boete tot 124.000 euro oplopen. Aan de wet werd immers een amendement toegevoegd dat het mogelijk maakt dat buitenlanders kunnen worden gearresteerd en het land uit kunnen worden gezet als ze homoseksualiteit promoten. Dat is toch sterk. De vrees leeft dat er weldra in de Doema ook een verbod op adopties door buitenlandse homoseksuele koppels zal worden goedgekeurd.

Het voorspel van deze wansmakelijke vertoning werd gegeven in Sint-Petersburg, waar – onder luid internationaal protest – al langer regels gelden die 'propaganda voor homoseksualiteit' beteugelen. Ook vanuit Vlaanderen werd daartegen, tevergeefs, protest aangetekend, onder meer door uzelf, toen u ter plaatse was in het kader van een missie met betrekking tot de Raad van Europa.

Het is evident dat Vlaanderen nu opnieuw zijn stem moet laten horen. Als regio die een actief beleid van maatschappelijke gelijkschakeling en aanvaarding van holebi's en transgenders realiseert, heeft Vlaanderen recht van spreken. De Russische arrogantie waarmee de mensenrechten op het vlak van seksuele geaardheid steeds meer met de voeten worden getreden, moet dan ook worden aangeklaagd langs alle mogelijke kanalen, niet het minst op Europees vlak, waar de diverse lidstaten samen een vuist kunnen maken tegen deze droevige gang van zaken.

Minister, hoe reageert u op de nieuwe ontwikkelingen in Rusland, waar het verbod op 'propaganda voor homoseksualiteit' andermaal wordt aangescherpt? Zult u erop aandringen

dat de Vlaamse Regering een officieel standpunt inneemt en dat aan de Russische ambassadeur bezorgt? Is het raadzaam om dit standpunt in een persoonlijke ontmoeting kenbaar te maken, aangezien de brief aan de Russische ambassadeur vorige keer blijkbaar weinig indruk heeft gemaakt? Zult u contact opnemen met uw federale collega van Gelijke Kansen, om samen met de federale overheid en de andere deelgebieden een standpunt in te nemen en actie te ondernemen tegen deze Russische wetten? Welke maatregelen zult u nemen om deze problematiek op Europees vlak en binnen de Verenigde Naties aan te kaarten? Bent u van oordeel dat deze schending van de mensenrechten in Rusland ook aan bod moet komen tijdens de World Outgames in Antwerpen? Zult u daarover contact zoeken met de organisatoren? Heeft de administratie gevolg gegeven aan uw vraag om contacten te leggen met de Vlaamse vertegenwoordigers in Polen, Letland, Estland en Litouwen, om uit te zoeken wat we kunnen doen om te vermijden dat zich in die landen gelijkaardige ontwikkelingen zouden voordoen? Hebt u intussen nog initiatieven genomen om de holebibewegingen in Rusland te steunen? Zo ja, welke initiatieven waren dat?

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik deel volledig de bezorgdheid van mevrouw Zamouri. Ik vind die ontwikkeling in Rusland een spijtige ontwikkeling. We hadden gedacht dat het na de ineenstorting van het communisme de liberale kant zou uitgaan, maar dat lijkt toch niet het geval te zijn. Integendeel, er is een soort retrogressie. Reactionaire standpunten worden in wetgeving gegoten, in naam van de Russische ziel. Minister, natuurlijk zijn de middelen van de Vlaamse Regering ter zake wel beperkt, maar ik reken erop dat u zult doen wat u kunt.

Ik wil er toch wel op wijzen dat er met betrekking tot dat beledigen van religieuze gevoelens ook bij ons sprake is van een trend die zich doorzet. Minister, een partijgenoot van u, de heer Bert Anciaux, heeft onlangs in een debat gepleit voor het beperken van de vrije meningsuiting ter bestrijding van de islamofobie. Professor Vermeersch heeft erop gewezen dat dit eigenlijk ook gaat in de richting van het strafbaar maken van het beledigen van een godsdienst. Ook bij ons moeten we er dus over waken dat dergelijke trends zich niet doorzetten.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, het was opnieuw een trieste dag voor de Russische samenleving, en voor de Russische holebi- en transgenderbewegingen in het bijzonder. Ook de democratie in Rusland en heel het proces daar, is opnieuw onder druk gekomen. Door die beslissing en de ondertekening van de president heeft de Doema aangetoond dat homofobie het officiële Russische beleid is geworden. Die homofobe retoriek van Russische politici is een machtsselement geworden, en dat is ook zo in andere domeinen. Mensen worden gemanipuleerd om een zekere mijnheer Poetin aan de macht te houden, want daarover gaat het.

U weet dat ik de Russische ambassadeur heb gezien. Minister-president Peeters heeft mede op mijn vraag in februari namens de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement een brief gestuurd naar de Russische ambassadeur. Ik ben bereid om te suggereren dat we hem opnieuw zien. Ik heb zelf de Russische minister van Jeugd en Onderwijs ontmoet in Helsinki toen ik daar was in het kader van de conferentie van de Raad van Europa. Ik heb toen met hem een openhartig gesprek gehad. Daaruit bleek heel duidelijk dat het een beleid is dat Poetin voert om aan de macht te blijven. Daarover gaat het. In Rusland is er maar één baas en dat is hij. Al de rest mag daar persoonlijk iets anders over denken, maar dat komt niet aan de bak. Het was heel duidelijk dat het een element van machtspolitiek was en dat het in die zin moet worden bekeken.

U weet misschien dat in april de Russische president bij de Nederlanders op bezoek was en dat de Nederlandse minister-president Rutte hem over de situatie van holebi's, transgenders en mensenrechten in het algemeen in Rusland heeft aangesproken. Ik heb niet de indruk dat dat allemaal veel effect heeft. Het gaat ook verder. Er is bijvoorbeeld ook de wetgeving over

de adoptie van Russische weeskinderen door buitenlandse koppels van hetzelfde geslacht. Ook eenouderadopties in landen die het homohuwelijk toelaten, worden verboden.

Uiteraard moeten we erover blijven waken dat bij elk contact dat we hebben, hetzij met de Russische ambassadeur, hetzij met Russische vertegenwoordigers, elk gesprek daarmee begonnen wordt. Dat werkt hun wel wat op de zenuwen en kan misschien op termijn wel enig effect hebben.

U weet dat we een interfederaal actieplan hebben. Daarin staat ook de actie internationaal beleid en welke acties de Belgische overheden kunnen ondernemen om de rechtsposities in het buitenland te verbeteren.

De Belgische diplomatie en ook de Vlaamse diplomatie brengen dit telkens ter sprake. Het zal ook tijdens de World Outgames in Antwerpen aan bod komen. We hebben daar reeds over gesproken met de organisatoren. Er is een mensenrechtenconferentie met een panel over migratie en veiligheid op 1 augustus. Daar zullen de evoluties in een aantal Oost-Europese en Centraal-Europese landen aan bod komen.

De administratie Gelijke Kansen heeft contact gehad met Koen Haverbeke, de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Polen, Estland, Letland en Litouwen. De Vlaamse Vertegenwoordiging zet zich sterk in om de rechten van holebi's en transgenders en de ondersteuning van lokale holebi- en transgenderorganisaties onder de aandacht te brengen. Op 14 juni, aan de vooravond van de Poolse Gay Pride is namens Vlaanderen mee de Warsaw Equality Parade Open Letter ondertekend. Wij ondersteunen financieel mee de organisatie van een conferentie in Vilnius in het kader van de Baltic Pride. Ik was trouwens uitgenodigd om op 27 juli in Litouwen deze conferentie bij te wonen, maar ik ben op dat moment op vakantie. Ik zal wel vertegenwoordigd worden. De opdrachthouder Emancipatiezaken van de Vlaamse overheid zal mij vervangen. Maar men zal mijn gezicht kunnen zien, want ik zal een videoboodschap voor de lokale holebi- en transgenderbeweging laten opnemen, en die zal daar worden getoond.

Ik heb zelf geen contacten meer gehad met de organisaties die ik in Sint-Petersburg heb ontmoet. Zij zijn wel uitgenodigd op de mensenrechtenconferentie in het kader van de World Outgames. Wij hebben hun laten weten dat ze altijd met ons contact mogen opnemen als om een of andere reden de feiten uit de hand lopen. Dat is bij mijn weten niet gebeurd.

Voorzitter, ik deel de bezorgdheden en de suggesties. We hebben al heel wat gedaan. Ik heb niet alleen in Sint-Petersburg de gouverneur aangesproken maar ook de Russische minister zelf. De enige persoon die daar iets aan kan doen, is Poetin himself, want het komt uit het Kremlin. Dat is uit dat gesprek zeer duidelijk gebleken.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, dank u wel voor uw uitgebreid antwoord, met een aantal bemoedigende stappen die u hebt gezet. Inderdaad, het is heel eigen aan een dictatuur, of die nu van Poetin is of gelijk waar, dat men steeds verder gaat in die richting. Bij dergelijke dictaturen moeten we er vooral voor zorgen dat men voelt dat er tegenwind is. We mogen vooral niet zeggen: oké, het is zo. We moeten vooral blijven praten en vragen stellen.

Ik ben ook blij dat de heer Haverbeke, van de Vlaamse Vertegenwoordiging in de regio, daar ook extra aandacht aan gaat besteden. Dat vind ik zeer belangrijk, zeker in de omliggende gebieden rond Rusland.

U hebt het er ook over gehad dat de minister-president een brief heeft gestuurd. Hebt u er enig idee van of die een antwoord heeft gekregen?

Minister Pascal Smet: Ik heb de ambassadeur ook zelf ontmoet, de heer Romanov.

Mevrouw Khadija Zamouri: Het zou interessant zijn over de reactie te beschikken die de minister-president eventueel op zijn brief heeft gekregen.

Minister Pascal Smet: Ik zal het navragen.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat u deze jammerlijke evolutie nauwgezet zult blijven opvolgen en daar een ernstig punt van zult maken. Het is op die manier dat dictaturen aanvangen. Eerst gaat het om de mensen die er in de ogen van de dictator eigenaardig bij lopen. Stilletjes aan treedt dat de eigen huiskamer binnen. We moeten ons er volop voor inzetten dat dit niet gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de middelenbesteding in het onderwijs
- 1927 (2012-2013)**

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, in opdracht van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming hebben onderzoekers van de Universiteit Gent gepeild naar het bestedingspatroon van basisscholen en secundaire scholen met betrekking tot de personeelsmiddelen voor de invulling van de administratieve, pedagogisch ondersteunende en beleidstaken.

Deze studie is zeer interessant. Uit het rapport blijkt dat de basisscholen nog steeds gebrekkig zijn omkaderd. In de beleidsaanbevelingen is dan ook de stelling opgenomen dat de overheid in meer ondersteunend personeel voor de basisscholen zou moeten voorzien.

De middelen hiervoor kunnen niet door middel van een overdracht van de middelen uit de omkaderingsenveloppen voor het zorgbeleid of voor ICT worden gevonden. Ook daarvoor blijken de middelen in het basisonderwijs immers bijzonder krap. Ik druk het hier uit in een enkele alinea, maar hier wordt veel over geschreven. De studie toont duidelijk aan dat de omkadering van het basisonderwijs nog steeds zeer gebrekkig is.

Een andere aanbeveling houdt dan weer in dat de berekeningsregels voor de omkadering zouden moeten worden vereenvoudigd. Dit hoeft uiteraard niet tot een meerkost te leiden.

In zijn antwoord op mijn vraag om uitleg van 23 april 2013 over de administratieve omkadering van het basisonderwijs heeft de minister gesteld dat de beleidsaanbevelingen zouden worden onderzocht. Ik zou hem hierover dan ook graag een aantal vragen stellen. Hoewel ik hierover veel vragen zou kunnen stellen, wil ik me tot drie bijzonder belangrijke vragen beperken.

Minister, wilt u op termijn ingaan op de suggestie te voorzien in meer middelen voor de omkadering van de basisscholen? Zo ja, op welke termijn zal dit dan gebeuren?

De berekening van de administratieve omkadering van de scholen is bijzonder complex. Personeelsleden met een masterdiploma kosten niet steeds evenveel punten uit de puntenenveloppe. Dit heeft soms zeer eigenaardige effecten.

Zo is het voor een school goedkoper een master voltijds aan te stellen in het ambt van adjunct-directeur, wat 120 punten voor een vte kost, dan in uren uit de taak- en functiedifferentiatie, wat 126 punten voor een vte kost. De weddeschaal van een master die de functie van adjunct-directeur vervult, ligt echter beduidend hoger.

Bovendien wordt voor de omzetting van de uren voor taak- en functiedifferentiatie geen lineaire schaal gehanteerd. Zoals ik daarnet al heb toegelicht, kost een voltijdse master 126 punten in lesuren. Een twintigste van die opdracht kost echter 6 punten. Een lesuur voor een bachelor kost 4 punten, maar vier lesuren kosten dan weer 15 punten.

Wilt u deze eigenaardigheden behouden of werkt u aan een logischer en eenvormiger puntenkost per ambt en per diploma? Ik heb nu slechts twee voorbeelden gegeven. Er zijn er uiteraard nog meer.

De berekeningswijze voor de door de scholengemeenschap onder de scholen van de scholengemeenschap te verdelen globale puntenenveloppe is nog complexer. Er zijn blijkbaar twee belangrijke oorzaken. De globale puntenenveloppe is een optelsom van de vroegere omkaderingsenveloppen. De leerlingenaantallen en het aantal georganiseerde lesuren in een school worden in de verschillende berekeningen steeds opnieuw gebruikt. Er worden echter niet steeds dezelfde coëfficiënten gebruikt. Bovendien komen hier nog de punten bij die worden gegenereerd zodra een bepaalde drempel wordt overschreden. De logica is, voorzichtig uitgedrukt, niet steeds duidelijk. In mijn schriftelijke vraagstelling staat trouwens een voorbeeld, maar dat zal ik hier niet uiteenzetten. Scholengemeenschappen die hun middelen verstandig willen beheren, zijn verplicht bij de verankering van hun vte's voor praktijkvakken aan engineering te doen.

Minister, wilt u de berekeningswijze van de globale puntenenveloppe door middel van een nieuwe berekeningstechniek helderder maken? Zal in die nieuwe techniek minder met drempels en meer met een lineair berekende omkadering worden gewerkt?

Samengevat gaat het om een interessante studie. De studie vermeldt uitdrukkelijk dat de administratieve omkadering van het basisonderwijs echt te krap is. Aan de hand van een aantal voorbeelden wordt geïllustreerd op welke wijze de huidige berekeningswijze bijzonder complex is. Aanpassingen aan deze berekeningswijze hoeven in feite niets te kosten.

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: De heer De Meyer stelt een heel terechte vraag. Dat moet de aanzet zijn om werk te maken van een breder debat over de zin en onzin van onze scholengemeenschappen. Werkt dat echt effectiever? Is het goedkoper? Wegen de voordelen op tegen de nadelen? Ik geloof dat er een onderzoek loopt.

Minister Pascal Smet: Dat decreet is toch al goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Mevrouw Katleen Martens: Ja, maar liep er geen evaluatie van de scholengemeenschappen?

Minister Pascal Smet: We hebben dat bekeken. In het najaar zal een nieuw ontwerp van decreet over de scholengemeenschappen in het kader van de schaalvergroting worden ingediend.

Mevrouw Katleen Martens: Zonder evaluatie dan?

Minister Pascal Smet: Er is al een evaluatie geweest.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, ik heb het onderzoek nog niet gelezen, maar het toeval wil dat we in mijn gemeente bezig zijn een overzicht te maken van een aantal zaken, en daaruit blijkt dat het een enorm kluwen is. Het is heel ingewikkeld hoe de scholen hun administratieve en ondersteunende taken moeten verdelen en invullen. Er is ook een verschil tussen secundair en basisonderwijs.

Ik wil me aansluiten bij de vragen van de heer De Meyer over de complexiteit van het hele systeem. Is het niet mogelijk om dat wat transparanter te maken zodat het voor iedereen een beetje toegankelijker wordt?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Uiteraard wil ik ingaan op middelen voor omkadering, maar eigenlijk hebben we al middelen uitgetrokken voor de omkadering in de klassen van het basisonderwijs. Vandaag is er helaas geen financiële ruimte om extra omkadering te plannen.

In het kader van het dossier van de scholengroepen zal het wel zo zijn dat het administratief en beleidsondersteunend personeel in de grote schoolbesturen over de verschillende onderwijsniveaus heen kan worden ingezet. Daar zullen er wellicht synergiepotentialiteiten voor het basisonderwijs zijn.

Momenteel zijn de puntenwaarden voor de diverse betrekkingen inderdaad zeer gedifferentieerd, zowel binnen één onderwijsniveau als tussen de onderwijsniveaus onderling. Er moet inderdaad meer eenvormigheid en transparantie worden ingebracht. Deze oefening is vrij complex, omdat de puntenwaarden maximaal de reële kost van onderwijsbetrekkingen dienen weer te geven en elke eventuele wijziging van de bestaande puntenwaarden steeds binnen de beschikbare kredieten moet gebeuren.

De totstandkoming van de totale puntenenveloppe in het secundair onderwijs op 1 september 2009 past in de uitvoering van CAO VIII, waarbij uitdrukkelijk was overeengekomen dat de enveloppes worden bepaald overeenkomstig de vigerende regelgeving en zonder enige besparingsoperatie. Dit betekende onder meer dat de toekenning van één betrekking van technisch adviseur-coördinator en één of meer betrekkingen van technisch adviseur werd vervangen door de toekenning van een aantal punten, doch dat de berekeningsnormen werden behouden.

Het zijn die schijfgebonden normen die in de parlementaire vraag zijn vermeld en die ooit zijn ingevoerd op basis van de afweging ‘noodzaak aan logistieke ondersteuning, uitgedrukt in mankracht, in verhouding tot het korps praktijkleraars’. Een mogelijke herziening van de berekeningstechniek van de totale puntenenveloppe kan niet los worden gezien van een totaal nieuw financieringsmechanisme voor het secundair onderwijs, dat op zijn beurt gekoppeld is aan de hervorming van het secundair onderwijs.

De Vlaamse Regering heeft daarvoor een masterplan goedgekeurd. Een studie met betrekking tot de evaluatie van de financiering van het leerplichtonderwijs wordt dit jaar opgeleverd en zal mee de basis vormen voor het uittekenen van een nieuw financieringssysteem. Ook in het kader van het loopbaanpact en alles wat te maken heeft met de organisatie van de scholen, liggen er in de komende maanden en jaren enorme mogelijkheden om dit te vereenvoudigen, ook al zal dat debat niet altijd evident zijn. Maar het moet wel worden aangegaan.

Ik ben het ermee eens dat het heel ingewikkeld is. Dit is een oefening die nog veel gesprek en overredingskracht bij verschillende actoren zal vergen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik heb er begrip voor dat u die middelen van vandaag op morgen niet hebt. De administratieve omkadering van het basisonderwijs is een dossier waar we op termijn niet naast kunnen kijken. Ik ben het met u eens dat er in deze legislatuur inspanningen zijn geleverd, maar we moeten de realiteit onder ogen durven te zien en bij de besprekingen over het regeerakkoord in het begin van de volgende legislatuur moeten we er durven bij stil te staan. Maar ik heb uw antwoord ook zo begrepen, minister.

De huidige enveloppes zijn bijzonder complex, zowel inzake administratieve omkadering in het basisonderwijs als inzake de scholengemeenschappen. Ik weet niet of het verstandig is om dit vooruit te schuiven naar de grote hervorming van het secundair onderwijs. Het zal nog enkele jaren duren voor die operatie volledig klaar is. Het is wel bijzonder complex. Het is stapsgewijs gegroeid, het is onderhandelingsstof geweest bij vele cao's, soms is het aangepast.

Als ik de tijdschriften van syndicaten en koepels lees, dan merk ik dat men het huidige systeem bevraagt en er suggesties bij geeft om het te verbeteren. Dit vergt overleg en het is heel technisch, maar het is in het belang van de scholen en van de transparantie van de gebruikers om er snel werk van te maken. Het is niet spectaculair en misschien zullen er veel uren overleg in kruipen, maar ik pleit er sterk voor. Het hoeft geen meerkost te zijn, het hoeft

ook geen besparing te zijn, maar het kan een efficiëntere werking hoe dan ook bevorderen. Want vandaag zijn diegenen die zoeken naar vernuftige engineeringsystemen soms toch wel beter af dan diegenen die op een vrij rigide manier het systeem toepassen. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat wij suggereren hoe zij het maximale uit het systeem moeten halen. Het zou goed zijn dat iedereen dit op dezelfde wijze kan interpreteren.

Daarom, minister, herhaal ik mijn pleidooi om dit niet op de lange baan te schuiven, maar op korte termijn toch te proberen daar naar een aantal vereenvoudigingen te gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brussel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de voordrachten van de vereniging Pro Vita in scholen en jeugdverenigingen - 2022 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Brussel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brussel: Minister, ik heb verontrustende berichten ontvangen over voordrachten die worden gegeven door een ondervereniging van de vereniging Pro Vita, het netwerk van de antiabortuslobby.

In België is het voortijdig afbreken van een zwangerschap door medisch ingrijpen of abortus volgens de huidige wetgeving niet strafbaar tot twaalf weken na de bevruchting. Ik verwijs, voor de geïnteresseerden, naar de wet betreffende de zwangerschapsafbreking van 3 april 1990, met een aantal uitzonderingen die onder meer ook betrekking hebben op de duur. Daarover zullen we het vandaag niet hebben.

Ik geef toe dat het thema ethisch gevoelig ligt. Dat verklaart dat er ook tegenstanders zijn van deze wetgeving. Die blijven zeer actief en zelfs steeds actiever. Zo is er onder meer het katholiek geïnspireerde Pro Vita, dat internationaal opereert onder de noemer Pro Life. Ze hebben hun eigen kijk op seksualiteit en relaties, en dus niet alleen op abortus. Een van hun vaste activiteiten is het organiseren van ‘voordrachten voor het leven’. Zo heet dat, en zo wordt het ook in de publiciteit verkondigd waarmee men zich richt tot scholen en jeugdverenigingen. Men kan dit ook zien op hun website. Voor het aan de man brengen van hun voorlichtingsprogramma geven ze zich in de scholen truwens niet uit als Pro Vita, maar als de vereniging ‘Het wonder van het leven’. En daar zit al het eerste addertje onder het gras. Hun bedoeling is om systematisch abortus tegen te gaan en onderuit te halen, en desinformatie wordt daarbij niet geschuwd.

Zoals ik al zei, ontving ik alarmerende berichten van ouders die vonden dat hun kinderen een nogal vreemde les ‘seksuele voorlichting’ hadden gekregen in het lager onderwijs. Het betreft voornamelijk stadsscholen, maar u begrijpt dat het moeilijk is om zicht te krijgen op het aantal scholen en het netwerk waarbinnen zij actief zijn. Zo werd er aan de kinderen tijdens de les verteld dat een man en een vrouw bij elkaar passen, maar twee mannen of twee vrouwen niet. Ik vond de verwoording zeer mysterieus. Ik hoop dat u aandachtig luistert, minister. Het ging namelijk over het feit dat een man brede schouders heeft en een vrouw smalle schouders. Een vrouw heeft echter brede heupen en een man smalle heupen. Nu zou ik niet naast elke man hier in de commissiezaal willen gaan zitten om te verifiëren of dat wetenschappelijk correct is. Maar dat is de reden die men geeft aan de kinderen om te zeggen dat een man en een vrouw wel bij elkaar passen en twee mannen niet. Allemaal erg mysterieuze zaken. Als dat voor een 37-jarige al een beetje mysterieus klinkt, wat moet het dan zijn voor een 10-jarige. Wat dat betreft, zou men nog kunnen zeggen: dat zijn zeer bizarre bewoordingen, maar bon.

Nu vragen leerlingen ook of mannen dan niet verliefd kunnen worden op mannen. “Ah, neen, dat hoort niet”, was het antwoord, meerdere keren gehoord. Nog erger, minister: voorbehoedsmiddelen helpen niet, want in België worden ongeveer elk jaar 20.000 vrouwen zwanger, ondanks het gebruik van condoom en pil, dus je kunt dat beter niet gebruiken. Dan vragen die slimme kindjes, mondig als ze zijn tegenwoordig, wat je dan wel moet doen. “Wachten tot na het huwelijk.” Sta me toe om te zeggen dat dit als verhaal aan kinderen niet bijzonder realistisch is en dat het ook niet de bedoeling was om, bij het werken aan vakoverschrijdende eindtermen, nog zulke verhaaltjes te vertellen in onze scholen.

Ik heb wat verder gezocht en kwam uit op de reportage van het VRT-programma Koppen, dat hier een jaar geleden al aandacht aan heeft gewijd. Ik moet u eerlijk zeggen dat het toen vreemd genoeg aan mijn aandacht is ontsnapt. Maar ondertussen gaat, ondanks het alarmerende televisieprogramma, de show verder in de scholen. Als we zien wat zij hebben vastgesteld, dan hebben we wel redenen om ons zorgen te maken. Over de uitzending van Koppen las ik: “Als we gaan kijken naar de relationele en seksuele vorming in Vlaanderen, valt meteen op hoe versnipperd die is. Veel leerkrachten hebben blijkbaar te veel schroom om de lessen zelf te geven, dus huren scholen externe organisaties in, maar dat kost natuurlijk extra geld. Koppen stoot op een vzw die gratis seksuele vorming geeft in basisscholen: ‘Het wonder van het leven.’ Reageren willen ze niet, maar hun website blijkt wel gelinkt aan de Pro Vita-beweging.”

Dat ze niet willen reageren, wekt bij mij al meteen argwaan. Bovendien denk ik, minister, dat we een probleem hebben als ons onderwijzend personeel te beschaamd is om het woord ‘vagina’ uit te spreken, want daar begint het toch wel een beetje als het gaat over seksuele voorlichting.

Minister Pascal Smet: U bent dat duidelijk niet. *(Gelach)*

Mevrouw Ann Brussel: Ik moet het u niet uitleggen, ik ben al heel blij. Het is ook niet daarom dat ik de vraag vandaag stel. Ik vreesde al voor enige hilariteit, maar eigenlijk is het intriest.

Uw vakgebonden eindtermen voor natuurwetenschappen en biologie stipuleren heel duidelijk dat er correcte informatie moet worden gegeven, niet alleen over voortplanting als een technisch-wetenschappelijk gegeven, maar ook over hoe we seksueel overdraagbare aandoeningen voorkomen. Het zijn zaken waar we al meer dan een decennium, misschien al een paar decennia, want ik herinner me de eerste campagnes nog uit de tijd toen ik klein was, aandacht aan besteden, en dan krijgen we dit in onze scholen.

Minister, hebt u een zicht op het aantal scholen en het net of de koepel waartoe ze behoren, en op het aantal jeugdverenigingen die de vzw Pro Vita een voordracht lieten houden tegen abortus? Zo ja, graag een overzicht met de vermelding van het leerjaar, het onderwijstype en het onderwijsnet voor de scholen en van de jeugdverenigingen die ervan gebruikmaakten.

Bestaat er een richtlijn over de toelaatbaarheid van voordrachten die strijdig zijn met de eindtermen en met een reeks bepalingen van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM)? Ik heb het dan over de impliciet homofobe stellingen in verband met ‘het wonder van het leven’.

Acht u het mogelijk dat onderwijzers en leerkrachten in voldoende mate bijgeschoold worden opdat ze zelf degelijke, correcte lessen seksuele voorlichting kunnen verstrekken?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, mevrouw Brussel, ik heb geen concreet zicht op het aantal scholen en jeugdverenigingen dat van de voordrachten van Pro Vita gebruikmaakt. We houden dat niet bij, het behoort immers tot de pedagogische vrijheid van de school. We horen wel dat er vooral in Limburg gebruik van wordt gemaakt.

Het is zo dat als er ontwikkelingsdoelen en eindtermen worden opgesteld, ze in overeenstemming moeten zijn met de bepalingen van het EVRM. Het is uiteraard belangrijk dat scholen erover waken dat er aan de leerlingen geen boodschappen worden meegegeven die in strijd zijn met dergelijke bepalingen.

Scholen kunnen zelf seksuele voorlichting geven, we denken dat dit perfect mogelijk is, er wordt voldoende ondersteuning voor georganiseerd. Via Sensoa kan dat allemaal, maar niets belet scholen om in het licht van de pedagogische vrijheid een beroep te doen op externen.

Als er ouders zijn die daar problemen mee hebben, dan moeten zij in eerste instantie, al dan niet via de schoolraad of de ouderraad, de directie en de inrichtende macht aanspreken. Dan kan die optreden. Als blijkt dat er boodschappen worden verteld die in strijd zijn met de eindtermen, boodschappen die de eindtermen niet respecteren of die in strijd zijn met het EVRM, kunnen er desgevallend, als Onderwijsdecreet (OD) XXIII zal zijn goedgekeurd, andere acties ondernomen worden.

Ik herhaal dat we dit niet opvolgen omdat van ons niet verwacht wordt om dat op te volgen. Het is het beste om via de interne kwaliteitscontrole en klachtenprocedure van de school op te treden.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik heb alle begrip voor uw antwoord, maar ik vind het een beetje technisch. Deze materie, deze problematiek zou ons meer moeten raken, u ook trouwens, om diverse redenen die nu niet relevant zijn om op te sommen. Heel veel mensen kunnen zich door dit soort desinformatie en propaganda lichtelijk beledigd of gekwetst voelen. Ik denk vooral aan de kinderen die dit soort lesjes moeten krijgen en die opgroeien in een gezin met twee mama's, die "niet bij elkaar passen" of met één mama over wie wordt gezegd "geen liefde, geen huwelijk: wat is dat voor foute boel?".

Ik denk dat het wel de moeite waard is om te onderzoeken op welke schaal 'Het wonder van het leven' zich gemanifesteerd heeft in onze scholen en deze desinformatie heeft verspreid.

Sensoa zal het helemaal anders aanpakken. Sensoa zal het niet alleen correct doen, maar zal ook doen wat wij er als maatschappij van verlangen, namelijk ervoor zorgen dat de seksueel overdraagbare aandoeningen zich niet verder verspreiden, dat er geen mythes en vragen over bestaan, dat we niet belanden in Zuid-Afrikaanse toestanden in verband met manieren om aids te voorkomen enzovoort. Het zijn zaken waar we al decennialang aan werken.

Geloof u mij maar, minister, dat er opnieuw een opmars bezig is in de andere richting. En daardoor zou u gealarmeerd moeten zijn. U moet verder gaan dan enkel zeggen dat het de autonomie van de scholen betreft. Ik herinner u eventjes aan een discussie van enkele weken geleden, toen we het over het luxeverzuim hadden. U had toen ook kunnen zeggen dat het aan de scholen en de netten is om dit probleem op te lossen ... Er zijn nu eenmaal zaken waarvan u kunt zeggen dat ze over het maatschappelijk belang gaan, waarover u als minister een mening kunt hebben en waarover u kunt sensibiliseren.

Voor zover mijn informatie strekt, gaat het eveneens over scholen in West-Vlaanderen en in Oost-Vlaanderen en zijn ouders wel degelijk naar de directie geweest. Wat is mij door drie onafhankelijke bronnen gemeld? Dat de directie niet op de hoogte is. Minister, de directeurs zullen volgens mij weinig geneigd zijn om op een hoger echelon te gaan klagen over hun eigen personeel.

Minister Pascal Smet: De ouders zouden ook kunnen klagen.

Mevrouw Ann Brusseel: De ouders zouden dat inderdaad ook kunnen doen, maar die kennen niet altijd de weg. Vergeet niet dat het voor ouders al heel ver moet gaan eer ze ruzie gaan maken met de school waar hun kinderen zitten, vooraleer ze de juf zullen aanklagen waar hun kinderen nog een heel schooljaar les van moeten krijgen.

Het is een subtiële problematiek. De ouders zitten in een iets moeilijker parket. We dragen daar zelf ook een zekere verantwoordelijkheid voor.

U zegt dat er genoeg werkingsmiddelen zijn om dat soort lering wel op een degelijke manier te kunnen verstrekken. Volgens mij zit u toch met een probleem indien veel onderwijzers aangeven dat ze te veel schroom hebben om daar zelf over te spreken.

Minister, u zegt dat we met OD XXIII een middel hebben om dat soort van zaken tegen te gaan. Het gaat echter niet over de lessen godsdienst of zedenleer. Laat dat duidelijk zijn. Het is vakoverschrijdend, in lagere scholen en wellicht ook in middelbare scholen. Het gaat over iets dat door een andere instantie wordt gegeven, met goeddunken van de klasjuffrouw, niet zomaar van de juf of meester zedenleer of godsdienst. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Mevrouw Ann Brusseel: Neen, ik heb de berichten gekregen van ouders van wie de kinderen zedenleer volgen in gemeentescholen. Zij zijn misschien de eersten die zullen zeggen dat ze dat niet willen en die daartegen zullen militeren.

Pas op, ik heb geen a priori's voor wie kiest voor lessen godsdienst.

Minister, ik wil u vragen daar meer aandacht aan te schenken. Desgevallend wil ik wel enkele suggesties formuleren om daar proactief, 'voor het leven', op in te spelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de instroom van het aantal studenten in de studierichting tandheelkunde - 1909 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: We hebben onlangs, zelfs gisteren nog, in het nieuws gehoord en gelezen dat er een tekort aan tandartsen dreigt in Vlaanderen, aangezien bijna de helft van de Vlaamse tandartsen binnen tien jaar met pensioen gaat en er blijkbaar maar weinig jongeren hun plaats willen innemen.

Momenteel zijn er 4500 Vlaamse tandartsen. Een kleine 2000 van hen is al tussen 52 en 55 jaar oud. De voorzitter van de Vlaamse Beroepsvereniging Tandartsen (VBT) Yann Van Hoecke trekt dan ook aan de alarmbel.

Het aantal studenten die zich inschrijven voor studies tandheelkunde, ligt tegenwoordig veel lager dan pakweg vijftien jaar geleden. Als verklaring wijst men vooral op de onaantrekkelijkheid van het beroep, met heel lange werkdagen. Dit jaar studeren er aan de KU Leuven net geen zeventig nieuwe tandartsen af. Toch ligt het aantal studenten in Franstalig België veel hoger. Een van de redenen die worden aangehaald, is de toelatingsproef geneeskunde in Vlaanderen. Wanneer jongeren in de toegangspreef slagen, kiezen zij veel vaker voor de opleiding geneeskunde.

Minister, u weet dat ik geen voorstander ben van die toegangspreef. Het is volgens mij dan ook absoluut geen toeval dat de uitstroom in de studierichtingen waarvoor die toegangspreef geldt, veel lager is dan in andere opleidingen. Ik vrees dat de drempel die er door dergelijke toegangspreeven is, voor heel wat jongeren heel hoog is en dat ze er eenvoudigweg niet aan beginnen. Verder stellen we ook wel vast dat heel veel jongeren deelnemen om te kijken wat die proef inhoudt en dat ze niet allemaal starten met de bedoeling om nadien de studies daadwerkelijk aan te vatten.

Minister, hoe reageert u op deze problematiek? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat meer studenten kiezen voor de opleiding tandheelkunde? Hoe staat u tegenover het bijsturen of

desgevallend afschaffen van de toelatingsproef – waar toch steeds meer stemmen voor opgaan? Hebt u al een onderzoek of plant u een onderzoek naar de invloed van deze proef op de in- en uitstroom van studenten en hun keuzes? Plant u overleg met de VBT?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Ik sluit mij graag aan bij de vraag om uitleg van mevrouw Deckx. Minister, op 26 maart van dit jaar ondervroeg ik u in de commissie al over de quota voor de toegang tot het tandartsenberoep. Ik heb u toen ook naar een stand van zaken gevraagd in verband met het overleg met de andere overheden in ons land.

U antwoordde toen dat er drie werkgroepen waren opgericht met de bedoeling input te leveren voor een groenboek over de implementatie van de zesde staatshervorming in Vlaanderen tegen juli 2013. Minister, is er ondertussen bijkomende informatie beschikbaar? Hebt u hierover eventueel al met uw Franstalige collega van gedachten gewisseld?

Wat de vraag van mevrouw Deckx over het afschaffen van de toelatingsproef betreft, ik zie net dat er een bericht is binnengekomen waaruit blijkt dat slechts een op de vijf rechtenstudenten slaagt. Dat is bijzonder weinig. Ook uit die faculteit komt het signaal dat een vrijblijvende toelatingsproef toch wel zinvol zou kunnen zijn. Dat is maar even een bedenking daarbij, maar natuurlijk gaat het hier in principe over de tandartsen.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik wil me ook aansluiten bij het betoog van mevrouw Deckx. Ik deel haar bezorgdheid. De instroom en interesse voor het beroep van tandarts zijn al een tijdje een probleem. De patiëntenwachlijsten bij de tandartsen zijn nu ook al vrij lang, hoor ik overal. Minister, ik ben dus zeker benieuwd naar uw antwoord. De proeven voor geneeskunde en tandheelkunde zijn samen ingevoerd, in 1997 of 1998. Ik ben daar ook nooit een fan van geweest, maar ja, als dat eenmaal bestaat, dan is het natuurlijk heel moeilijk om dat terug te schroeven, ook omdat men zich daarop gaat richten. Ik vraag me echter toch ook af of die problematiek van de tandartsen niet te groot wordt. Moet dat niet heel grondig opnieuw worden bekeken?

De heer Boudewijn Bouckaert: Dit is hier al meermaals aan bod gekomen, maar voor de tandartsen rijst wel enigszins een specifiek probleem. Er is de toelatingsproef geneeskunde in het algemeen. De professoren van die opleidingen stellen vast dat, als studenten geslaagd zijn in die geneeskunde proef, ze besluiten dan maar te kiezen voor een artsenopleiding, omdat die een veel breder aanbod behelst dan tandheelkunde. Hun redenering is dat, aangezien ze de inspanning hebben gedaan om mee te doen aan dat examen en ze geslaagd zijn, ze dat resultaat maximaal willen gebruiken. Dan is het veel gunstiger om dat voor de artsenopleiding te gebruiken dan voor de tandheelkunde. Daarom zit de tandheelkunde in de hoek waar de klappen vallen en zullen veel te weinig mensen de opleiding voor tandarts volgen en afstuderen, wat in de toekomst voor heel veel tandpijn in Vlaanderen zou kunnen zorgen.

Mevrouw Celis, zoals ook al bij eerdere vragen werd gesteld, moet er natuurlijk een onderscheid worden gemaakt met de contingentering die federaal gebeurt en waarbij wordt bepaald hoeveel tandartsen en artsen de markt op kunnen. Voor die contingentering bestaan goede redenen. Ik ben in principe tegen contingentering, maar gezien de problematiek van de sociale zekerheid is die verdedigbaar. Er is ook de problematiek van de plethora, van artsen en tandartsen die te weinig praktijk hebben. Zij kunnen een gevaar vormen voor de volksgezondheid. Er zijn dus goede redenen om die contingentering te behouden.

De vraag is echter of we de toelatingsproef moeten behouden. Dat is nog een andere kwestie. We zien dat de Franse Gemeenschap dat niet doet, en Vlaanderen wel. Dat leidt tot een vervalsing: wij krijgen te weinig artsen en tandartsen op de markt en de plaatsen worden dan ingenomen door de Franstaligen, omdat zij wel voldoende afgestudeerden tellen. Dat moet zeker worden rechtgezet.

Er is de problematiek van de lage slaagcijfers in de rechten. Ik heb daar waarschijnlijk zelf toe bijgedragen. Ik heb dit jaar nog geëxamineerd in de rechten. Dat cijfer van 18 procent is bijzonder laag. Ik meen dat er op dat vlak eigenlijk moet worden gegrepen naar het instrument van de ijkingsproeven, de oriëntatieproeven. Dan zou dat eigenlijk ook kunnen worden uitgebreid tot de geneeskunde. De geneeskunde zou dan een ijkingsproef hebben die verplicht, maar niet-bindend is. De asymmetrie tussen de Franse Gemeenschap en Vlaanderen is echter niet meer houdbaar. Er moet worden ingegrepen. Ofwel gaat men aan Franstalige kant ook over tot een toelatingsproef, zodat de symmetrie wordt hersteld, ofwel schaffen wij de onze af.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, dit is inderdaad een complex dossier. Er is terecht gewezen op de federale contingentering van het aantal tandartsen, maar er is ook de automatische erkenning van tandartsen in de Europese Economische Ruimte (EER) door de Europese richtlijn. Die beide elementen spelen een rol. De instroom in het beroep van tandarts wordt bepaald door veel factoren, zoals het slagen in het toelatingsexamen, de migratie van Vlaamse studenten naar Franstalige universiteiten, die dan terugkeren naar Vlaanderen, de migratie van Vlaamse afgestudeerden uit andere lidstaten van de Europese Economische Ruimte en de migratie van afgestudeerden uit andere lidstaten van de Europese Economische Ruimte naar Vlaanderen.

Op de aantrekkelijkheid van het beroep heeft Onderwijs natuurlijk geen vat. Mevrouw Celis heeft terecht verwezen naar de zesde staatshervorming. In dat kader komt de meerwaarde van subquota aan bod. Normaliter zou het groenboek tegen juli 2013 klaar moeten zijn, en daarin zullen dan ook diverse opties staan.

De heer Bouckaert heeft er terecht op gewezen dat slechts een zeer klein deel voor de tandheelkunde kiest. Het enige antwoord daarop lijkt me dat de sector van de tandheelkunde zichzelf meer en op een positieve manier in de kijker zet. Wij kunnen dat doen via de SID-ins (studie-informatiedagen) en andere fora. Minister Vandeuren heeft in overleg met mij in 2012 een groot colloquium georganiseerd. Daar is onder meer ook de toelatingsproef aan bod gekomen. We hebben begrepen dat er veeleer een consensus is om dat toelatingsexamen te behouden, dus om het zeker niet af te schaffen. Wel wordt gepleit voor een verfijning ervan, ook al lopen de meningen ter zake soms enigszins uiteen.

Ik overleg momenteel met collega Vandeuren met het oog op het oprichten van een commissie, die de komende maanden – men moet daar niet te lang meer over praten – zal proberen een standpunt uit te werken over hoe Vlaanderen daar verder mee moet omgaan. Niet iedereen denkt daar immers hetzelfde over. Daar wil ik toch ook even op wijzen. Het is belangrijk dat te beseffen. Die commissie kan dat voorbereiden en bekijken, met het gewijzigde inzicht van de voorbije jaren. Men wil dat behouden. Maar hoe we dat verfijnen, hoe we dat verder aanpakken, is een issue dat op tafel ligt, ook gelet op het aantal inschrijvingen dat bijzonder hoog is. Dat zal iets zijn voor de komende maanden wanneer die commissie haar rapport kan maken. We zijn aan het bekijken wie er in de commissie zit. Die beslissing zullen we nemen.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoor u zeggen dat de proef moet worden verfijnd. Ik vraag me af in welke zin. Ik heb de laatste tijd nogal wat jongeren gevolgd die daar effectief mee bezig zijn geweest. Ik ken ook een aantal jongeren die gewoon niet deelnemen en die volgens mij toch wel capaciteiten hebben. Ik vind dat allemaal gemiste kansen. Ook wat betreft gelijke kansen heb ik daar een probleem mee, want ik stel vast dat jongeren die opgroeien in een sociaal-economisch sterk milieu, beter voorbereid worden en daar sneller aandacht voor hebben dan anderen, met alle gevolgen van dien.

Verder stel ik ook vast dat jongeren die niet slagen voor de proef en universitaire studies van gelijkaardig niveau aanvatten, daar wel slagen. Ik vind het bedroevend om vast te stellen dat

door de huidige proef blijkbaar niet iedereen die capaciteiten heeft om de studies van zowel geneeskunde als tandheelkunde op een goede wijze te voleindigen, daar de kans toe krijgt en dat er ook geen enkel voorbereidend jaar is waar men zich voor kan inschrijven. Zo mis je ongetwijfeld heel wat goede en gemotiveerde studenten.

Wat de tandheelkunde op zich en ook de huisartsgeneeskunde betreft, zie ik zelfs in een regio als de Kempen, dat het op termijn een probleem wordt dat er te weinig jonge huisartsen en tandartsen starten en dat oudere artsen en tandartsen bijzonder lange dagen moeten draaien en bijzonder veel ingeschakeld worden in wachtdiensten. Dat heeft natuurlijk tot gevolg dat het beroep minder aantrekkelijk wordt en dat vooral jonge dames – ik zeg het zoals het is – heel erg afgeschrikt worden door het feit dat dat beroep heel moeilijk te combineren is met een huiselijk leven. Dat zijn allemaal vaststellingen die er niet zullen toe bijdragen dat we het uit het slop kunnen halen.

Ik vind het goed dat u in elk geval het examen zult verfijnen, maar ik wil erop aandringen dat dat op een heel goede manier gebeurt zodat iedereen die die capaciteiten heeft, ook kan starten. Nu hangt een en ander dikwijls af van toevalligheden. Dat zou niet mogen.

Wat betreft de niet-bindende oriëntatie- en ijkingsproeven, lees ik vandaag in de krant dat in eerste zit – er komt nog een tweede zit, we moeten dus niet te pessimistisch zijn voor dit schooljaar – de slaagkansen in rechten en psychologie bijzonder klein zijn. Dat is natuurlijk een bekommernis, maar ik denk dat je dat niet oplost met een ijkingsproef of een niet-bindende oriëntatieproef bij het aanvatten van die hogere studies. Ik denk dat die ten minste een deel moeten uitmaken van een volledige studiekeuzebegeleiding en dat er meer moet worden ingezet op begeleiding van de jongeren in het secundair onderwijs, zodat ze hun kennen en kunnen beter kunnen inschatten. Hier knelt vaak het schoentje, namelijk dat jongeren niet meer kunnen inschatten waar ze aan beginnen.

Ik lees in hetzelfde artikel dat het niet alleen gaat over het niet aankunnen van die studierichting maar ook over het foutief inschatten. Jongeren hebben duidelijk meer nood aan informatie over wat die studierichtingen inhouden en welke vakken er allemaal worden gegeven. Als je wilt weten waar je staat, moeten dergelijke proeven vroeger komen en moet er nog een bijsturing aan kunnen worden gekoppeld in plaats dat ze vlak voor het aanvangen van die hogere studies gebeuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Willy Segers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de huidige invulling van de taskforce Brussels Onderwijs - 1957 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Ik heb een vraag over de toekomstige invulling van de taskforce Brussels Onderwijs, vooral naar aanleiding van een toelichting die VGC-collegelid (Vlaamse Gemeenschapscommissie) Guy Vanhengel op 7 juni daaromtrent deed.

Ik citeer hem volledig: “De Brusselse taskforce is in 2010 in het leven geroepen door de Brusselse Regering en de Vlaamse en Franstalige Gemeenschap, om de verschillende overheden rond de tafel te brengen die verantwoordelijk zijn voor het onderwijs in het Brussels hoofdstedelijk gewest. De Brusselse minister-president kreeg een regierol, die uiteraard volledig afhankelijk is van de bereidheid van de Vlaamse en Franstalige Gemeenschap om meer in Brussel te investeren. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat toen werd geprobeerd om de verantwoordelijkheden van zich af te schuiven. De hete aardappel werd doorgegeven aan de minister-president. Toen die probeerde schot in de zaak

te krijgen, werd hij door een van de gemeenschappen voor het Grondwettelijk Hof gedaagd wegens bevoegdheidsoverschrijding. In feite hadden de gemeenschappen gewoon moeten doen wat ze moeten doen. Ze hadden er geen derde – de Brusselse minister-president – moeten bijhalen om met elkaar te praten.”

Minister, die zaak is al een aantal keren aan bod gekomen, zowel in deze commissie als in de plenaire vergadering. Ik zou u hierover graag een paar vragen stellen. Hoe staat u tegenover de uitspraken van minister Vanhengel? Hoe staat u tegenover de huidige invulling van de taskforce Brussels Onderwijs? Van welke betrokken actoren verwacht u meer engagement? Hebt u de indruk dat sinds het aantreden van de nieuwe Brusselse minister-president Vervoort een nieuw elan is ontstaan?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, ik sluit me graag aan bij de pertinente vragen van de heer Segers. De vraag hoe de drie partners in het onderwijs in Brussel – het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de beide gemeenschappen – zich tot elkaar verhouden, vormt een moeilijk thema. De samenwerking tussen deze drie partners is echter cruciaal om vooruitgang te boeken en om nieuwe plaatsen in onze scholen tot stand te brengen.

De gecreëerde driehoek, waarin de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een belangrijke plaats heeft gekregen, moet zijn deugdelijkheid volgens mij nog bewijzen. Ik wacht de antwoorden van de minister af. Ik hoop evenwel dat de vraag om uitleg van de heer Segers en zijn door heel wat anderen gedeelde bezorgdheid een bijdrage tot een sterkere activering van de taskforce Brussels Onderwijs kunnen leveren. Het minste wat we hierover kunnen zeggen, is dat de taskforce tot nu toe niet heeft opgeleverd wat we ervan hadden kunnen verwachten.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, mijn bijkomende vraag is iets algemener. We hebben in het verleden een aantal verslagmomenten gekend in verband met de capaciteitsproblemen en de taskforces. Ik pleit daar nu niet onmiddellijk voor. Het lijkt me echter interessant te kunnen beschikken over een kort overzicht van de stand van zaken in de verschillende steden en gemeenten. Dit kan uiteraard nu niet gebeuren. Deze informatie zou langs het commissiesecretariaat kunnen worden doorgegeven. We zouden dan meer te weten komen over de werking en de vragen van de taskforces. Dit overzicht mag uiteraard beknopt zijn. Het is gewoon de bedoeling de problematiek van nabij te kunnen volgen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, over de inhoud van de uitspraken van minister Vanhengel kan ik kort zijn. Die uitspraken kloppen niet. Het is de bedoeling een zekere perceptie te creëren. De gemeenschappen zouden hun werk niet doen en tegelijkertijd het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest verhinderen zijn werk te doen.

In de loop van deze legislatuur hebben de Vlaamse Gemeenschap en de VGC samen ongeveer 60 miljoen euro vrijgemaakt voor de opbouw van scholencapaciteit in Brussel. Ik veronderstel dat minister Vanhengel ook zal beseffen dat het bedrag van ongeveer 2 miljoen euro dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor het Nederlandstalig onderwijs heeft vrijgemaakt, in vergelijking met onze cijfers niet meteen een indrukwekkende inspanning vormt om het dossier in gang te trekken.

Aan Nederlandstalige kant hebben we trouwens nog geen enkel dossier moeten weigeren. Het is zelfs zo dat de dossiers de middelen nauwelijks kunnen volgen. Dat we middelen ter beschikking stellen, betekent niet dat die middelen ook allemaal effectief worden aangewend. Er zijn wat meer complicaties dan we zouden verwachten of willen.

Dat is momenteel de realiteit. Indien er aan de zijde van de gemeenschappen een deficit aanwezig is, voel ik me als vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap zeker niet aangesproken. De cijfers tonen dit ook aan.

Minister-president Peeters noch ikzelf hebben de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ooit gezegd dat voor de demografische uitdagingen geen gewestelijke middelen mochten worden ingezet. We hebben enkel gevraagd dit in overeenstemming met de Grondwet te doen. Indien overheden vinden dat burgers de wetten en de Grondwet moeten respecteren, meen ik dat het normaal is dat die overheden dat zelf ook doen. Er is ons verzekerd dat dit zou gebeuren. In de praktijk is gebleken dat wat is gebeurd, helemaal niet in overeenstemming is met de Grondwet. Het Grondwettelijk Hof heeft dit nadien trouwens bevestigd. Er is voor een ongrondwettelijke methode gekozen. De betrokkenen mogen dan ook niet boos worden als ze te horen krijgen dat dit niet mag.

Indien de autonomie van de gemeenschapscommissies hierbij was gerespecteerd, was er geen probleem geweest. Minister Vanhengel weet trouwens perfect hoe het moet. Sinds hij terug is, wordt de juiste manier gehanteerd. Op het vlak van de bevoegdheden zullen we dan ook geen problemen meer hebben.

Ik heb al eerder verklaard dat ik me niet van de indruk kan ontdoen dat dit ten tijde van de afwezigheid van minister Vanhengel veeleer als een afleidingsmanoeuvre is gebeurd. Dat is echter allemaal geschiedenis.

Volgens mij heeft het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in de aanpak van de demografie wel degelijk een regisserende rol te vervullen. Hoewel we algemeen genomen goed overeenkomen, verschil ik op dit vlak van mening met minister Vanhengel. Ik vind het vreemd dat hij hier niet voor zou pleiten.

In feite houdt hij op die manier een pleidooi om Brussel door de twee gemeenschappen te laten besturen. De inplanting van scholen heeft echter ook met de ruimtelijke ordening, met de stedenbouw en met de coherentie van inplantingen te maken. Dit omvat heel wat gewestelijke bevoegdheden.

Ik vind het dan ook evident dat de minister-president dit zou coördineren. Het gaat er tenslotte ook om het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te versterken. Dit moet uiteraard gebeuren met respect voor de bevoegdheden van beide gemeenschappen. De aanpak moet echter coherentie vertonen. We moeten immers verhinderen dat de Franse Gemeenschap ergens een school bouwt en dat de Vlaamse Gemeenschap vijf meter verder een andere school bouwt. Enkel in het licht van die afstemming lijkt dit me al nuttig. Indien ik minister-president zou zijn, zou ik hier, in het belang van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, bijzonder blij mee zijn.

Wat stadsplanning betreft, lijkt het me logisch rekening te houden met wat de mensen in de stad nodig hebben. Ik denk dan aan kinderopvang, onderwijs en vrije tijd. Voor mij betekent dit geen doorschuiving van de verantwoordelijkheden. Het is veeleer een kwestie van strategisch langetermijndenken en van samenwerking. Ik veronderstel dat iedereen het ermee eens is dat al die overheden in Brussel moeten samenwerken en elkaar niet moeten tegenwerken.

Ik geef een voorbeeld. Indien het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de bouw van duizend gezinswoningen vergunt, is het evident dat ook de collectieve voorzieningen worden ingeplant. Die voorzieningen moeten ervoor zorgen dat die gezinnen daar effectief blijven wonen. Er moet dan afspraken worden gemaakt met de gemeenschappen die hiervoor moeten instaan.

We mogen bovendien niet vergeten dat naast het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ook de gemeenten initiatieven nemen. Het toezicht over die gemeenten berust bij het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en niet bij de gemeenschappen.

Ik begrijp de positiewijziging van minister Vanhengel niet. Op een bepaald ogenblik heeft hij tijdens een debat met mij het tegenovergestelde verklaard. Toen begreep hij perfect waarom de Vlaamse Gemeenschap naar het Grondwettelijk Hof is getrokken. Ik begrijp het dan ook niet goed. Ik stel vast dat zijn standpunt niet logisch en niet coherent is.

De stand van zaken met betrekking tot de minister-president is dat er nog geen nieuwe taskforce is samengeroepen. Het zag er even naar uit dat dat zou gebeuren. Als de heer Vanhengel de taskforce zelf in vraag stelt, kan ik me inbeelden dat er weinig druk is vanuit de Brusselse Regering om dat effectief te doen. Ik heb enkele dagen geleden wel een vraag gekregen van de nieuwe minister-president om rond de tafel te zitten over het taalonderwijs in de Brusselse scholen. Die vraag is er wel gekomen. Als ik hem zie, zal ik hem zeggen dat ik vind dat de taskforce wel bijeen moet komen.

Onlangs heb ik de beide ministers van Onderwijs, van de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap, gezien. We hebben afgesproken dat er een vergadering zou komen om na te gaan wat de Franse Gemeenschap al heeft gedaan in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, maar dat was dan weer een gecompliceerd verhaal. Aan Vlaamse kant heb je één minister van Onderwijs, aan Franstalige kant heb je er minstens drie. Dan zit je al meteen met twee ministers rond de tafel. Maar we zullen die informatie krijgen.

Samengevat, wij hebben onze verantwoordelijkheid opgenomen, samen met de VGC. Zoals het hoort in Brussel moet de Vlaamse Gemeenschap met de VGC samenwerken in het belang van de mensen van de stad. De perceptie die men probeert te creëren, klopt niet. Het is een gemiste kans dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest die coördinerende rol niet opneemt. Het is in vele opzichten merkwaardig dat dat gebeurt. Maar ik zal u verdere commentaar onthouden.

Mijnheer De Meyer, we kunnen dat inderdaad geven, maar laat ons eerst de beslissing nemen om het geld te verdelen. Dan kunnen we het overzicht bezorgen. Maar dat kan wellicht ook in september gebeuren.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Minister, bedankt voor het antwoord en de bijkomende toelichtingen over wat er al is gebeurd. Het blijft een discussie, daarover moeten we geen twijfel laten rijzen.

Mijnheer Delva, wij staan wel degelijk achter de piste van de task force, zoals de minister schetste, met de regierol en de reden waarom die regierol aan het gewest wordt gegeven. We delen dat volledig, mocht dat uw bezorgdheid zijn. Jammer dat er sinds 2010 weinig van is gekomen.

Minister, u ziet binnenkort de nieuwe minister-president. Namens een groot deel van deze commissie, misschien wel iedereen, moet u toch nog eens aandringen op het heropstarten van de geplande vergadering van de taskforce. Net als de andere overlegmomenten met andere ministers, is dat minstens voor het Brusselse onderwijsprobleem in de toekomst hét orgaan waar die zaken kunnen samenstromen, zodat elke gemeenschap haar verantwoordelijkheden kan nemen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Er zijn natuurlijk bepaalde punten waarop samenwerking met drie partners nodig is. In dat opzicht heeft die taskforce zeker zin. Wat ik al een aantal jaren zeg, is dat sommige zaken met drie moeten worden besproken, maar een aantal zaken kunnen met twee partners worden aangepakt, de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Natuurlijk liggen zaken van ruimtelijke ordening in handen van het gewest en heeft het gewest de regierol.

Een concreet voorbeeld van een element dat de twee gemeenschappen zelf kunnen aanpakken, waar we niet moeten uitkijken naar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, is de vastlegging van de percentages van de kinderen in Brussel voor wie we onderwijs willen plannen. Dat is een delicaat punt, dat weet ik wel. Het is een bezorgdheid van een aantal

ouders dat er onvoldoende zouden zijn in de toekomst. Ik weet niet of die bezorgdheid terecht is. Voor de nogal cruciale afspraak dat de Vlaamse Gemeenschap les wil geven aan x procent van de kinderen die vandaag zijn ingeschreven in scholen, en de Franse Gemeenschap aan x procent, hebben we het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet nodig. Daar hebben we die taskforce ook niet voor nodig.

De taskforce heeft zin, de regierol van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft op een aantal domeinen zeker zin, maar op een aantal domeinen kunnen we rustig proberen afspraken te maken met de andere gemeenschap. Daar hebben we het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet voor nodig.

Minister, zijn er nog besprekingen gepland met de Franse Gemeenschap, los van de taskforce, bijvoorbeeld over de vragen die ik heb gesteld over het percentage kinderen in het kleuter-, lager en secundair onderwijs in Brussel aan wie we les willen geven?

Minister Pascal Smet: Het is niet nodig dat we dat bepalen. We hebben een afspraak gemaakt met de VGC en de Vlaamse Regering dat we het ritme volgen. We bieden plaatsen aan. De middelen die we ter beschikking hebben gesteld, worden niet allemaal gebruikt op dit moment. Er is geen probleem voor ons wat het percentage betreft.

De heer Paul Delva: Er is geen probleem vanaf het ogenblik dat de Franse Gemeenschap ook haar percentage vastlegt. Dat is een element dat nog nooit is bevestigd door de twee partners.

Minister Pascal Smet: We zitten niet in de situatie dat we percentages vastleggen. Dat doen we toch niet. We hebben wel een aandeel en we gaan ervan uit dat we met de demografische groei dat aandeel houden en dat betekent dus een enorme toename. Sommigen kunnen ervoor pleiten dat we nog meer moeten doen. Of dat in het belang van de kinderen is en of de kwaliteit goed is, is nog iets anders. Ook de Franse Gemeenschap doet inspanningen en dat is belangrijk.

Er is niet zozeer een probleem van percentages bepalen. Het is een coördinatie. Om iets te coördineren, om al die maatregelen te nemen, moet je niet noodzakelijkerwijze zelf bevoegd zijn. Je hebt zelf bevoegdheden, en er zijn er van anderen. Ik begrijp dat standpunt niet, het is onlogisch. Hoe je het ook draait, je krijgt het niet uitgelegd, tenzij je niet wil werken. Maar ik ga ervan uit dat dat niet is wat de heer Vanhengel wil. Ik ga ervan uit dat hij wel wil werken. Ik denk dat ik ook weet dat hij die taskforce eigenlijk wel wou. Maar er zit aan de Franstalige kant een blokkage, maar daarom moet je je nog niet neerleggen bij die blokkage.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, ik denk dat het sowieso heel moeilijk is om hier een discussie te houden over een debat dat in een andere raad is gehouden wanneer de betrokkenen niet aanwezig zijn en ook hun standpunt niet kunnen verduidelijken. Dat wil ik toch al bij aanvang even meegeven.

Ik denk dat het sowieso nuttig is om een taskforce te hebben, ook op het Brussels niveau, en eventueel een die de twee gemeenschappen overschrijdt. Maar ik denk dat iedereen er hier toch mee akkoord gaat dat de constitutionele inrichtingen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ervoor zorgen dat dit complex is: veel complexer dan dat het in Vlaanderen is en kan zijn, gezien het feit dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest enkel en alleen verantwoordelijk is voor gewestbevoegdheden. Dat is sowieso dus veel complexer en niet te vergelijken met eender welke taskforce die we in Vlaanderen hebben, waar we zowel de gemeenschaps- als de gewestbevoegdheden hebben.

Maar los daarvan: ik begrijp de vragen van de heer Delva wel heel goed. Het is inderdaad heel fundamenteel en heel belangrijk dat we exact weten wat de verhouding is die de Franse Gemeenschap voor haar rekening wil nemen om zo ook het groeipad dat in Brussel nodig is, te kunnen vastleggen.

Gezien de discussie die zich hier ontwikkelt, zou ik er eventueel voor pleiten om die mist te trachten op te trekken. Voorzitter, ik wil aan u voorstellen – en ik denk dat het in het verleden nog al is gebeurd – om een gemeenschappelijke vergadering te houden tussen de VGC-raad en deze commissie op het vlak van onderwijs, en daarin zou deze discussie helemaal kunnen worden uitgepuurd. Nogmaals, ik wens het te herhalen: het is bijzonder moeilijk om een standpunt in te nemen of een oordeel te vellen over woorden die gevallen zijn in een andere raad, en waar je uiteraard niet de volledige context kan meenemen. Ik denk dat iedereen ervan overtuigd is dat ook het collegelid Vanhengel absoluut vragende partij is om op een zo goed mogelijke manier de scholen in te plannen en aan de noden die zich in Brussel stellen, te voldoen.

U hebt onder andere gezegd dat u vindt dat de minister-president een taak moet opnemen. U kunt dat wel stellen, maar gezien het feit dat het louter gewestbevoegdheden zijn, is die regierol niet evident. Het is alsof u de minister-president een regierol zou geven over Vlaanderen wat de scholen betreft: dat is ook niet evident gezien de lokale autonomie.

Minister Pascal Smet: Eenieder heeft het recht om zijn standpunt te wijzigen. In het begin was men er wel voor, men ziet dat het niet gaat, dan is men ertegen. Eenieder heeft het recht om dat als partij te doen.

Wij hebben daar – in alle eerlijkheid – geen behoefte meer aan. Dat stadium zijn we voorbij. We werken nu goed samen. Laat ons dus gewoon goed samenwerken, en laat ons die dossiers uitbouwen.

Minister Vanhengel heeft in de raad iets gezegd. Een lid van de commissie hier vraagt mijn mening, dus geef ik mijn mening. Ik heb geen zin meer om daar een debat over te voeren. Hij heeft zijn standpunt, ik heb mijn standpunt. Voor beide zijn er argumenten, en laten we maar de kiezer en anderen oordelen die daarover moeten oordelen. Ik heb er dus geen behoefte aan om daar nu grote discussies over te houden. We zijn toch op het einde van de legislatuur. Er gaat toch niet veel meer veranderen. Dat doet allemaal niet ter zake. Ik denk dat we in deze commissie nog veel inhoudelijk werk hebben. Ik verkies inhoudelijk te werken in plaats van discussies te houden over onderwerpen.

Ik heb begrepen dat ik in de VGC om de twee weken tien keer aan bod kom. Bij elke vraag die daar wordt gesteld, wordt er naar mij verwezen. Ik vraag ook niet aan de VGC of ik daar telkens naartoe moet gaan: ik heb wel iets beters te doen dan dat. Met alle respect, ik vind dat geen goed voorstel. Voor de rest komen wij goed overeen. Wij werken nu goed samen. Hij vindt dat geen opdracht van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, ik vind dat wel. Dat is een standpunt. Maar ik heb niet de behoefte om dat uit te klaren in deze stand der zaken.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, als u er geen behoefte aan hebt om daar nog grote debatten over te voeren, en aangezien u zelf zegt dat de plooiën zijn gladgestreken, was het misschien ook niet nodig om zo uitgebreid op deze vragen te antwoorden. Als alles toch geregeld is en duidelijk is, had u misschien toch bij de feiten kunnen blijven.

Minister Pascal Smet: Ik ben een vriendelijke jongen die altijd op vragen antwoordt. Dat is een kwestie van beleefdheid.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik ben blij dat de minister zelf ook stelt dat de Franse Gemeenschap in Brussel grote inspanningen gedaan heeft en ook verder doet. Ik vind dat we dit ook in dit Vlaams Parlement mogen stellen. Indien het zo zou zijn, zoals de minister stelt, dat de twee gemeenschappen hun aandeel wensen te behouden, dan lijkt er inderdaad geen probleem te zijn. Mijn enige punt is dat ik denk dat het goed zou zijn om dat ooit eens te formaliseren.

De voorzitter: Mevrouw De Knop, u mag altijd bij de regeling der werkzaamheden dit soort voorstellen doen.

Mevrouw Irina De Knop: Ik blijf het een goed voorstel vinden, ook al is dat naar een volgende legislatuur toe, want we zullen toch hernieuwde afspraken moeten maken. Ik ben er voorstander van dat er dan een coherente visie is tussen de VGC en deze commissie en de minister, zodat we dit soort discussies kunnen vermijden, die eigenlijk niets anders zijn dan verloren energie. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Ik denk dat het heel nuttig is om daarover op één lijn te zitten voor de aanvang van de volgende regering.

Minister Pascal Smet: Tijdens de aanvang van de volgende regering.

De voorzitter: Je weet niet van welke regering.

Minister Pascal Smet: Ik denk dat je het best eerst de kiezer laat spreken, en dan de nieuwe regering laat samenzitten over de aanpak.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, heel kort nog: waarom dit citaat uit het VGC-verslag? Omdat het ook in de pers is gezegd, om te vermijden dat men dan zou zeggen dat het in de pers stond en dat het zo niet bedoeld was. Dit is begin juni gezegd. Dat is ook niet onbelangrijk: dat is nog niet zo lang geleden. Dat is zo gezegd in het officiële orgaan van de VGC. Daarom ook dit citaat.

Het was dus helemaal niet de bedoeling om de discussie te brengen naar de standpunten van de heer Vanhengel. Ik heb ook het debat gevolgd waarin hij heel andere zaken heeft gezegd. Dat is dus niet mijn bedoeling.

Het is wel essentieel om het over de taskforce Brussels onderwijs te hebben. Mevrouw De Knop, een paar weken geleden verweet mevrouw Brusseel mij, toen ik hetzelfde standpunt verdedigde dat hier nu uitgebreid door de minister werd toegelicht, aan loodgieterspolitiek te doen. Dat is ook niet de juiste ingesteldheid. Het is inderdaad een complexe materie, er zijn gemeenschapsbevoegdheden als het over het onderwijs ten gronde gaat – en ik kijk nu weer eventjes naar de heer Delva. Maar waar wij het nu over hebben, is de capaciteitsproblematiek en die bevat heel wat zaken die gewestmaterie zijn, laat dat duidelijk zijn. De minister verwees naar de rol die het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest op zich kan nemen, en daar staan wij helemaal achter. Het is een regierol. Dat wil dus niet zeggen: beslissingen nemen en zelf plannen maken. Het slaat op coördineren. Dat is ons standpunt. Ik hoop dat in de nabije toekomst de draad opnieuw opgenomen kan worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toekomst van het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs - 2023 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, minister, collega's, u hebt te kennen gegeven dat u bij de implementatie van het VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap met betrekking tot het hoger onderwijs, een belangrijke taak weggelegd ziet voor het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs, afgekort SIHO. U wilt het SIHO uitbouwen tot een netwerkorganisatie die de deskundigheid bevordert van iedereen die praktische ondersteuning en begeleiding zal bieden aan studenten met functiebeperkingen of die binnen hogeronderwijsinstellingen en/of -associaties beleidsmatig zal ontwikkelen en structureren.

De focus van de werking zal liggen op het bundelen, ontwikkelen en verspreiden van expertise en deskundigheid teneinde de hulp- en dienstverlening aan studenten met functiebeperkingen te verbeteren en te optimaliseren. De structuur en het opzet van het SIHO zijn omschreven in het 'Ontwerp Meerjarenplan, steunpunt leren en werken met functiebeperkingen in het hoger onderwijs' en ook in de 'Beheersovereenkomst voor het steunpunt leren en werken met functiebeperkingen in het hoger onderwijs 2008-2013'.

Minister, de huidige beheersovereenkomst zou echter in augustus 2013 aflopen, over een paar maanden dus. Om te vermijden dat de continuïteit van het SIHO in het gedrang komt, heb ik de volgende vragen voor u. Is er een evaluatie geweest van de werking van het SIHO? Zo ja, wie heeft die evaluatie uitgevoerd en aan de hand van welke criteria gebeurde dit? Wat zijn de besluiten die getrokken konden worden uit de evaluatie? Wat is hiermee gebeurd? Zijn er reeds onderhandelingen aan de gang zodat het SIHO zijn werking voort kan zetten? Zo ja, hoe ver staan die onderhandelingen? Met wie werd er onderhandeld? Zal het SIHO in zijn huidige vorm blijven bestaan of plant u wijzigingen? Zo ja, welke wijzigingen liggen er in het verschiet? Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, mevrouw Stevens, het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs wordt continu gemonitord en geëvalueerd door een stuurgroep die bestaat uit vertegenwoordigers van de overheid, de associaties van hogescholen en universiteiten, de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA), de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en de werknemersorganisaties.

De beheersovereenkomst met betrekking tot het SIHO gaf aan deze stuurgroep naast een algemene, inhoudelijke sturingsbevoegdheid, ook adviesbevoegdheden ten aanzien van de overheid over de jaarlijkse SIHO-actieplannen, de begroting en het jaarlijkse werkings- en activiteitenverslag. Omdat de beheersovereenkomst ten einde loopt op 31 augustus 2013, maar weliswaar verlengd zal worden tot het einde van het jaar, maakt het SIHO dit jaar ook een algemeen overzicht van vijf jaar werking.

De stuurgroep moet haar evaluatie en advies over dit rapport nog geven. Uiteraard moet dat gebeuren op basis van de minimumdoelen die eerder werden bepaald. De eindevaluatie zal worden meegenomen naar het overleg over de toekomst van het steunpunt.

We bekijken momenteel inderdaad hoe we de taken van het steunpunt kunnen optimaliseren. Hoe en onder welke vorm staat nog niet vast. Het betreft inderdaad een belangrijke ondersteunende factor bij de implementatie van het VN-verdrag, zeker nu we recent het recht op redelijke aanpassingen voor studenten met functiebeperkingen expliciet hebben ingeschreven in de hogeronderwijsregelgeving.

Ik herhaal dat de bestaande beheersovereenkomst zal worden verlengd tot 31 december 2013. Belangrijk is dat we naar een organisatie gaan met een breed draagvlak, waarin alle associaties van universiteiten en hogescholen vertegenwoordigd zijn.

Het moet dus een organisatie zijn waarin alle hogeronderwijsinstellingen zich herkennen en structureel vertegenwoordigd zijn. Vandaag zijn slechts vier van de vijf associaties structureel vertegenwoordigd. Een verankering waarbij iedereen vertegenwoordigd is, lijkt me toch wel de beste garantie te zijn voor een succesvolle implementatie van het beleid. Dit zal een aantal inhoudelijke en structurele aanpassingen vergen. Er lopen momenteel gesprekken over met de associaties.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik dank u voor het duidelijke antwoord. Ik ben blij te vernemen dat de beheersovereenkomst tijdelijk zal worden verlengd tot het einde van dit jaar. Dat is heel belangrijk, want op die manier is de continuïteit toch al een klein beetje verzekerd.

Het is natuurlijk geen eindpunt. Tegen het einde van dit jaar, en het liefste ruim daarvoor, moeten er toch concrete beslissingen worden genomen over de toekomst van het SIHO en over de vraag of het steunpunt, al dan niet in een gewijzigde vorm, zal blijven bestaan.

Het zou heel jammer zijn om de expertise en deskundigheid die ze gedurende jaren hebben opgebouwd, te verliezen. Ik hoop samen met u dat de vijfde associatie van universiteiten en hogescholen formeel mee in de boot zal stappen, want dat zou natuurlijk ook wijzen op een breder draagvlak.

Het zou in ieder geval een belangrijk signaal zijn naar de studenten toe dat er een duidelijk herkenbaar aanspreekpunt is, ongeacht van welke universiteit of hogeschool je bent of waar je naartoe gaat.

Ik hoop dat het resultaat en de conclusies van die evaluatie in de commissie zullen worden voorgelegd en besproken, zodat we een draagvlak kunnen vinden voor uw plannen in dit parlement.

Het is heel belangrijk dat het parlement betrokken wordt bij de verdere uitwerking van het SIHO, met het oog op de implementatie van het VN-verdrag voor onderwijs.

Nu, ik ben zeer graag bereid daaraan mee te werken. Ik zal het verder opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ulla Werbrouck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de beleidsmaatregelen met betrekking tot de Vlaamse topsportscholen - 2033 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, u weet dat ik geen vast lid ben van deze commissie. Ik wil u vandaag informatie vragen over een specifiek onderdeel van onderwijs, namelijk de topsportscholen. Zij hebben eind jaren 90 hun intrede gedaan in het Vlaamse sportlandschap. Pas in 2011 werd de werking van die topsportscholen voor een eerste keer grondig geëvalueerd, zowel op het deel onderwijs als op het deel sport.

Na die evaluatie volgde een beslissing met betrekking tot de beleidsaanbevelingen. Eén jaar later, in juli 2012, peilde ik naar de stand van zaken over de implementatie van de beleidsaanbevelingen. Ik kreeg volgend antwoord: “Tot op dit ogenblik zijn er nog geen gezamenlijke beslissingen gemaakt. Wel zijn beide kabinetten in het bijzijn van Bloso in overleg om een nieuw pilootproject uit te werken naast de Topsportschool.” En nog: “Het al dan niet verder centraliseren van de topsportscholen dient te kaderen in een globaal Vlaams topsportbeleid.”

Het nieuwe Topsportactieplan Vlaanderen III werd begin december 2012 voorgesteld. Daarin worden zes beleidsmaatregelen met betrekking tot de topsportscholen voorgesteld. Die kunnen dan ook voor het eerst in het schooljaar 2013-2014 geïmplementeerd worden.

Minister Muyters zal vooral inzetten op het alternatief traject naast de topsportschool dat van start zal gaan in het volgend schooljaar voor de sporttakken tennis en voetbal. In het ontwerp van Onderwijsdecreet (OD) XXIII wordt artikel III.30 opgenomen dat de bepalingen opneemt die slaan op het flexibel leertraject voor jonge topsporters.

Minister, in hoeverre werden de afgelopen maanden stappen gezet vanuit het beleidsdomein onderwijs om de voorgestelde beleidsmaatregelen, naast het flexibele leertraject, te implementeren? In hoeverre acht u het mogelijk dat die beleidsmaatregelen nog deze legislatuur worden voorbereid of geïmplementeerd?

In welke mate beïnvloedt het recente regeringsakkoord over de hervorming van het secundair onderwijs volgens u de voorgestelde beleidsmaatregelen met betrekking tot die topsport-scholen?

In het Topsportactieplan Vlaanderen III lees ik volgende beleidsmaatregel: “...voorzien in een gegarandeerd minimumpakket lerarenomkadering in de middenschool.” Dat is een maatregel die al meegaat sinds het Topsportactieplan I. Acht u het realistisch en mogelijk om deze beleidsmaatregel nu eindelijk concreet in de praktijk te brengen?

Het proefproject flexibel leertraject voor jonge topsporters wordt beperkt tot twee sporten, voetbal en tennis. Kunt u meer toelichting geven waarom er geopteerd werd voor twee grote, mediatieke sporten in plaats van te kiezen voor een grotere en een kleinere sporttak, omdat we dan zouden kunnen vergelijken hoe we die uitrollen en implementeren?

In de toelichting van OD XXIII lees ik het volgende: “Op termijn en na gezamenlijke evaluatie door de sportsector en de onderwijssector in de begeleidingscommissie van het topsportconvenant kan het besluit van de Vlaamse Regering eventueel worden verruimd naar andere sporttakken.” Kunt u hier meer duiding bij geven? Zal dit proefproject al na het eerste, tweede of vijfde schooljaar worden geëvalueerd waarna een mogelijke verbreding naar andere sporttakken overwogen kan worden? Of hoe ziet u dit?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik beoefen geen van beide sporten, dus u kunt mij niet beschuldigen van favoritisme. *(Opmerkingen. Gelach)*

Er zijn momenteel geen extra maatregelen in voorbereiding om het topsportonderwijs bij te sturen. Zoals u weet, zijn er de afgelopen maanden al een aantal maatregelen genomen. Er was nog een issue rond een maatregel voor internaten en opvanglesuren, maar er is een financieel probleem, eerder bij minister Muylers dan bij mij.

Daarnaast geloven we heel sterk in het flexibel leertraject. Dat zit in OD XXIII. Hopelijk wordt dat volgende week goedgekeurd en kan het meteen ook worden geïmplementeerd. We hebben duidelijk afgesproken dat we dat twee jaar gaan doen en na één jaar zullen evalueren.

Ik geloof er enorm in. Ik voel dat de voetbalclubs daar vragende partij in zijn. Ook voor tennis geloof ik erin. In de toekomst zal dat bij andere sporten misschien ook zo zijn.

Door de hele flexibilisering die we mogelijk maken in het secundair onderwijs, bieden we een ander model aan, dat meer op individuele maat is. Dat wil helemaal niet zeggen dat ik tegen topsportscholen ben. Dat heb ik ook niet gezegd. De inschaling ervan in de structuur zal echter moeten worden meegenomen in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs. Dat is ook de reden dat we nu terughoudend zijn om het nu uit te breiden. We schakelen het beter in die hervorming in. Het flexibel leertraject heeft enorm veel mogelijkheden. De keuze van de sporten hebben we samen met mijn collega van Sport gemaakt. Ook de contacten met de federaties hebben we samen verzorgd. Maar als er vraag is om dat uit te breiden, zijn we daar zeker niet tegen. Bovendien merken we vaak dat clubs en federaties de nood anders beoordelen. Ik druk me een beetje cryptisch uit, maar u weet wat ik bedoel. Ik geloof daar nogal in.

In beginsel is geen enkele sporttak uitgesloten van het flexibel leertraject. De Vlaamse Regering kan de betrokken lijst van sporten steeds uitbreiden of inkrimpen. We willen eerder uitbreiden dan inkrimpen natuurlijk. We beginnen met die twee, en wat mij betreft, mag dat uitwaaien. We zullen zien wat dat geeft na een jaar. Als er een duidelijke behoefte is aan andere sporten, moeten we die mogelijkheid ten volle benutten. Ik ben heel blij dat we geslaagd zijn in dat beleid. Dat was toch een vraag van u. Het zal worden geïmplementeerd in deze legislatuur, zodra het parlement het goedgekeurd heeft.

De voorzitter: Mevrouw Werbrugghe heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Ik dank u voor uw antwoord, minister.

Ik ben een groot voorstander van het proefproject voor jonge topsporters. Ik ben er niet van overtuigd dat de topsportscholen altijd het juiste effect hebben – ik probeer me zacht uit te drukken.

Ik ben voorstander van het tweesporenbeleid. Ik hoop dat het snel duidelijk wordt wat de noden zijn van de federaties om hun topsporters een goed spoor te bieden. U hebt mijn steun voor het tweesporenbeleid.

Dit zijn twee mediatieke sporten. Ik had graag een kleine sport gezien. Ik ben topsporter geweest in een kleine federatie. Het is moeilijk om boven die mediatieke sporten uit te komen. Ik had graag een wisselwerking gezien tussen grote en kleine sporten. Maar als u na één jaar start met de evaluatie en over twee jaar misschien al begint met de uitrol, dan bent u eigenlijk wel goed bezig.

Ik hoop dat u in deze legislatuur nog enige vordering maakt zodat u toch nog enkele maatregelen met betrekking tot het topsportactieplan kunt realiseren in de topsportscholen.

Ik ben vooral heel blij, minister, met uw antwoord over dat nieuw pilootproject.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Dank u voor de steun.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Celis tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de verplichte functionerings- en evaluatiegesprekken voor onderwijspersoneel - 2042 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, sinds enkele jaren zijn de functionerings- en evaluatiegesprekken voor onderwijspersoneel van het basisonderwijs, het secundair en volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en voor personeelsleden van de CLB's verplicht. Scholen en instellingen op lokaal niveau moeten nu zelf het evaluatieproces van hun personeel vormgeven.

In het kader van een OBPWO-onderzoek (onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek) bevroeg een team onder leiding van professor Geert Devos naar aanleiding van deze regel 4361 personeelsleden uit tachtig secundaire scholen over hun ervaringen tijdens deze gesprekken. Uit het onderzoek viel vooral op dat 30 procent van de leerkrachten nog altijd geen functioneringsgesprek en 57 procent nog altijd geen wettelijke evaluatie heeft gehad.

De waardering voor de evaluatiegesprekken is trouwens bijzonder laag. Veel vastbenoemde leerkrachten ervaren deze gesprekken vaak zelfs als negatief door de onprofessionele manier waarop directies ze organiseren. Ze vinden het jammer dat er niet wordt gedifferentieerd voor de beoordeling, het is 'voldoende' of 'onvoldoende'. Bovendien leidt zo'n 'onvoldoende' meestal tot niets omdat ze sneuvelt op procedurefouten.

Leerkrachten vinden het bijzonder demotiverend als tegen ernstig disfunctionerende leerkrachten vanuit de directie niet wordt opgetreden. Dit onderzoek toont aan dat we directies beter moeten professionaliseren en ondersteunen, niet enkel en alleen om zulke gesprekken beter voeren, maar ook om een beter personeelsbeleid te voeren. Veel directies richten bijzonder veel schade aan door de foute manier waarop ze hun personeelsbeleid voeren. Dat blijkt zo uit het onderzoek.

De evaluatieprocedures hebben in sommige scholen zelfs al geleid tot neveneffecten zoals klachten wegens pesterijen, toename van het ziekteverzuim, procedureslagen bij beroep tegen een ‘onvoldoende’ en het ontbreken van een gemotiveerd verslag bij het niet langer in dienst nemen van tijdelijken. Hierdoor is een aantal directeurs gestopt met het evalueren en daar ligt een verklaring voor het opvallend hoge aantal in 2011 niet-geëvalueerde leerkrachten, namelijk bijna 60 procent. Directies zijn overigens zelf vragende partij om meer opgeleid te worden in het voeren van dergelijke gesprekken.

Minister, hebt u kennisgenomen van de resultaten van dit onderzoek? Hoe staat u tegenover de aanbevelingen die in dit onderzoek worden geformuleerd?

Deelt u de mening dat het evaluatiegesprek enkel voor disfunctionele leerkrachten zou moeten plaatsvinden?

Hebt u reeds acties genomen om het evaluatiebeleid voor leerkrachten professioneler, frequenter en voor iedereen te laten verlopen? Zo ja, aan welke pistes denkt u? Zo niet, plant u nog maatregelen hieromtrent?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Uiteraard heb ik kennis genomen van het onderzoek. We hadden het zelf besteld. Het tegenovergestelde zou nogal bizar zijn.

U weet dat er een tweede identiek onderzoek bezig is op dit moment voor het basisonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs. Als dat rond is, zo tegen het zomerreces, kunnen we nagaan hoe en waar er bijstellingen nodig zijn, en natuurlijk wie die bijstellingen moet doen. Dat is een hele verantwoordelijkheid voor de scholen, maar ook voor de koepels voor de ondersteuning enzovoort. Dat moet goed in kaart worden gebracht.

Wat evaluatie- en functioneringsgesprekken betreft, moet iedereen de kans krijgen, en niet alleen disfunctionele leerkrachten. Het kan dienen om mensen extra aan te moedigen. Een functioneringsgesprek hoeft uiteraard niet altijd negatief te zijn. De bedoeling is om ondersteunend te werken. Mevrouw Celis, ik zeg niet dat u daarvoor pleit. Begrijp me niet verkeerd. U hebt gevraagd of ik de mening deel dat dit enkel voor disfunctionele leerkrachten moet plaatsvinden. Ik zeg u duidelijk dat ik die mening niet deel. Als het goed wordt gebruikt, kan het een goed middel zijn om mensen te versterken. Maar het kan ook dienen om mensen waardering te geven. Men heeft altijd de neiging om dat negatief in te vullen. Maar je moet het ook positief invullen. In die zin deel ik die mening niet. Het is zeker iets dat zal worden opgenomen. U weet dat dit een van de centrale issues in het loopbaanpact is.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Dank u, minister, voor het duidelijke antwoord. Het is zeer verhelderend dat u zegt dat het functioneringsgesprek als bedoeling heeft om mensen te waarderen, en zeker niet om alles wat negatief is of in de perceptie negatief is te behandelen – en dan: punt. Leerkrachten verdienen het om eerlijk beoordeeld te worden op hun competenties, en niet op basis van bijvoorbeeld hun dienstanciënniteit. We moeten daar zeker positieve zaken in zien.

Ik neem aan dat de resultaten van het onderzoek, zodra ze bekend zijn, met ons zullen worden gedeeld.

Minister Pascal Smet: Uiteraard. Ik deel alles met jullie. Allee, bijna alles.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■